

*Domov důchodců Ústí nad Orlicí
Cihlářská 761, 562 01 Ústí nad Orlicí*

MĚSÍČNÍK

**DOMOVA DŮCHODCŮ
Ústí nad Orlicí**

**11. číslo/ Listopad 2021
Po přečtení, prosím, předejte dalšímu obyvateli!**

Milé čtenářky, milí čtenáři,

Listopad není na první pohled nijak příjemný měsíc. I pranostika si stěžuje: „*Listopad z mlhy, jinovatky, deště, sněhu, sucha a bláta před zimou k zimě chvátá*“ Venku je ošklivo, často prší a fouká vítr, bývá mlha a sychravo. Sluníčko není skoro vidět, a pokud ano, je takové nedomrlé, skoro vůbec nehřeje a věčně se schovává za mraky. Však se také říká, že „*listopadová mlha zhasíná slunce.*“ Nedá se nic dělat, už si musíme navléknout teplé bundy, čepice a boty. I zvířátka se chystají na zimu, někteří ptáci odlétají do teplých krajin a třeba takoví ježci chodí sem a tam a hledají nějaké pěkné místečko, kam se mohli uložit k zimnímu spánku.

V listopadovém Měsíčníku si můžete přečíst například o

rybářství a rybaření, také o tom, že Marie Rottrová oslaví své životní jubileum a také o tom, že nás čeká první adventní neděle – pomalu se začneme ladit vánočně ☺

Krásné podzimní dny Vám přejí za kolektiv autorů

Eva Plívová, Dana Matoušková a Olča Švecová

Vaše sociální pracovnice

Co nás čeká v listopadu

V pondělí 1. listopadu od 13.30 hod. –

HALLOWEENSKÁ KAVÁRNIČKA

Přijďte na společné posezení u kávy do jídelny v 1. patře budovy B. V pošmourném podzimu zavzpomínáme na zážitky z léta.

V pondělí 29. listopadu od 16.30 hod. – ROZSVÍCENÍ

DOMOVSKÉHO STROMU

Čeká nás vstup do Adventu. My jej přivítáme tradičně rozsvícením Domovského stromu za hudebního doprovodu manželů Koupilových. Nebude chybět ani drobné občerstvení.

Pranostiky na listopad

Pranostika dobře ví, jaké bude počasí

- ❖ V listopadu hřmí - sedlák vesnou sní.
- ❖ Listopadové hřmění pšenici ve zlato mění.
- ❖ Když ještě v listopadu hřmívá, úrodný rok nato bývá.
- ❖ Padá-li listí v listopadu, jistě brzy přijde led, ale dlouho nepobude.
- ❖ Když dlouho listí nepadá, tuhá zima se příkrádá.
- ❖ Když se v listopadu hvězdy třpytí, mrazy se brzo uchytí.
- ❖ Studený listopad - zelený leden.
- ❖ Listopadové sněžení neškodí vůbec osení.

Nejvýznamnější svátky

1. 11. Všech svatých – křesťané si připomínají všechny svaté a mučedníky.

2. 11. Dušičky - Bývá už lezavo a pošmourné, a i *když na Dušičky jasné počasí panuje, příchod zimy to oznamuje*. Toho dne bychom si měli vzpomenout na všechny, které jsme měli rádi a kteří už tady s námi nejsou. Na veselé i smutné příhody a hezké chvíle, které jsme s nimi prožili. I lidé, kteří jsou po celý rok v jednom kole, si obvykle v tento den najdou chvíli a

zajdou na hřbitov, aby upravili hroby svých zemřelých. Zdobí je věnečky, kytičkami z chvojí a slaměnek a zapalují svíčky.

11. 11. Martin – Svatého Martina můžete v kostelích, které jsou mu zasvěceny, často spatřit na oltářním obraze coby římského vojáka na koni, jak roztíná mečem svůj červený plášť a obdarovává jím za chladné noci žebráka. *Na svatého Martina kouřívá se z komína.* Proč, protože v pekáči v peci se peče husa. Zkrátka. *Radost Martina je husa a džbán vína.* A často ještě i něco sladkého – martinské rohlíky, plněné makovou nádivkou.

25. 11. Kateřina – Na svatou Kateřinu zalez pod peřinu.

30. 11. Ondřej – Když na Ondřeje sněží, sníh dlouho leží.

LISTOPAD je jedenáctý měsíc gregoriánského kalendáře v roce. Má 30 dní. Listopad začíná stejným dnem v týdnu jako březen. Název je odvozen od padání listí, které je v toto roční období ve středoevropských přírodních podmínkách typické.

V římském kalendáři byl listopad devátým měsícem (proto se jmenuje v jiných jazycích *november*, podle *novem = devět*). V roce 153 př. n. l. byly přidány ještě další dva měsíce.

V církevním kalendáři, podle toho, na který den připadá Štědrý den, advent začíná poslední neděli v listopadu nebo první neděli prosince.

Marie Rottrová

Marie Rottrová se narodila 13. listopadu 1941 v Ostravě-Hrušov a letos tedy oslaví významné životní jubileum. Pochází

z hudební rodiny.

Otec byl varhaník a matka zpěvačkou.

Marie se od mládí učila hrát na klavír.

Po maturitě

pracovala nějaký čas jako úřednice spořitelny. Ještě jako úřednice se v roce 1960 zúčastnila ostravské hudební soutěže, která hledala mladé talenty. Hudebním doprovodem byl Orchester Gustava Broma. Na základě této soutěže byla pozvána do Československé televize. Vystoupila zde s písničkou Jana Hammera a Jaromíra Hořce Rozmarné stvoření.

Odmítala se přestěhovat do Prahy. Po celou dobu odolávala nabídkám k přestěhování. Do roku 1985 zůstávala věrná rodné Ostravě. Zde vystupovala s instrumentální skupinou Františka Trnky, dále pak s místními skupinami Oktet, Samuel a Majestic. Své první gramofonové nahrávky se dočkala se skupinou Flamingo (později Plameňáci). Stálou členkou této kapely byla od roku 1969. Zpívala se zpěvákem Petrem

Němcem. První dlouhohrající deska vyšla v roce 1970. Začala aktivně spolupracovat skoro se všemi velkými orchestry té doby. Objevilo se i několik výborných textařů, kteří pro ni dokázali napsat písničky přímo na tělo (Jiřina Fikejzová, Jaroslav Wykrenta a Jaromír Nohavica).

Často vystupovala v tehdejší Československé televizi (zejména ostravské tv studio), kde ji dávali hodně času a prostoru pro účinkování. Hrála ve slovenském muzikálovém filmu „NEBERTE NÁM PRINCEZNU“ a účinkovala v populárním pořadu „DIVADÉLKO POD VĚŽÍ“ (22 dílů), kam si pravidelně zvala atraktivní hosty (Karel Gott, Pavel Bobek, Jří Bartoška atd.). S některými svými hosty nazpívala duety. Koncem 80. let se dostavily první osobní i zdravotní problémy. Umělecká dráha úspěšné zpěvačky byla narušena i listopadovými událostmi roku 1989.

Od roku 1985 žije v Praze. Je po druhé vdaná. Z prvního manželství má dva již dospělé syny. Oba dva jsou hudební skladatelé. Převzala písničku od BLACK SABBATH She's gone, kterou nazpívala pod názvem „LÁSKO VONÍŠ DEŠTĚM.“

Advent

Slovo advent vychází z latinského slova adventus, které znamená příchod a je dobou očekávání příchodu Spasitele. Doba adventu je přípravou na vánoční svátky.

První adventní nedělí, která se vždy nachází mezi 27. listopadem a 3. prosincem, začíná křesťanský rok, jinak také liturgický rok. Čtvrtá adventní neděle předchází Božimu hodů vánočnímu nebo také Slavnosti Narození Páně, tento den je oslavou narození Ježíše Krista. Čtvrtá neděle může vyjít i na neděli 24. prosince, což není problémem, protože Boží hod vánoční je až 25. prosince.

Letos připadá 1. adventní neděle na 28. 11. Je označovaná jako železná. Při bohoslužbách ve fialové barvě se žehná adventní

věnec a zapaluje se 1. svíčka. 1. adventní neděle je dnem zklidnění, rozjímání, ale také dnem velkého úklidu, aby byl dům připraven na slavnostní

uvítání příchodu Spasitele. Započíná se pečení vánočního cukroví.

Historie rybníkářství v Čechách

České rybníkářství má dlouholetou tradici. První zmínky o chovu kapra v českých zemích pocházejí z 11. století. Svědectví o tom přináší Kosmova kronika, která se v dodatku o založení Sázavského kláštera zmiňuje o rybníku a slupu k lovu ryb darovaných klášteru kolem roku 1034

knížetem Břetislavem I. Chov ryb v českých rybnících se od počátku týkal především kapra ...

Existuje více teorií, kde se kapr vůbec vzal. Asi jedna z nejpravděpodobnějších je ta, že Římané na kapra narazili při svých výpravách na středním toku Dunaje a to už v prvním století před Kristem. Kapra pak dopravovali do Říma tzv. Jantarovou cestou, což byl obchodní cesta spojující pobřeží Baltu a střeozemního moře, kde už tehdy byly vytvořeny nádrže a rybníčky na přechovávání živých ryb. A právě v těchto rybnících asi došlo k samovolnému vytírání ryb a jejich

rozmnožování, což nezůstalo bez povšimnutí lidí. Byl to už jen krůček k cílenému chovu kaprů.

V době rozrůstání se církve a jejich klášterů po celé současné Evropě se při výstavbě sídel mnichů myslelo i na důležitost vody, která nejen že poháněla vodní mlýny, kde mniši mleli obilí, ale také ji využívali i jinak. K chovu ryb v rybnících u klášterů, chytře postavených v údolích u toků řek a potoků. Hlavně v době půstu byly totiž ryby jedna z mála možností, čím se duchovní mohli nasytit.

Právě díky mnichům, byly na našem území vybudovány první rybníky. Asi první byl na našem území vybudován rybník Opatský v roce 1263, který vlastnil klášter Žďár nad Sázavou. Mezi prvními vznikl také rybník Hančov u kláštera Nepomuckého. Ano, postupně byly budovány další a další rybníky, tehdy většinou patřící nějakému klášteru.

Trvalo ještě chvíli, než se rybníkáři naučili chovat kapry třístupňovou metodou, tedy podle stáří ryb. První stupeň byl rybník třecí, na potěr, pak se budovaly výtažníky sloužící k chovu násady a nakonec rybníky, kde se chovala dospělá tržní ryba.

Největší rozmach rybníkářství u nás proběhl v době po husitských válkách. Ve zpusťosené zemi bylo mnoho míst, kde se dalo vybudovat vodní dílo poměrně rychle, bez větších investic a hlavně s poměrně málo lidmi. Chov a vývoz ryb do zahraničí se tehdy stal obživou pro mnoho lidí. Kapr se dovážel především do německých zemí, například do Linze, Norinberku, Drážd'an či Míšně.

V době největší slávy bylo na našem území téměř 70 tisíc rybníků! Tehdy asi nejslavnější rybník byl vybudován díky Vilému z Rožumberka. Ano byl to rybník Rožumberk dostavěný v roce 1589. Byl to asi poslední velký rybník vybudovaná na našem území. Pak to již šlo s rybníkářstvím v Čechách poměrně z kopce. V Rudolfínské době začal upadat, díky několika faktorům, tehdejší tradiční obchod a tak i prodej ryb. Proběhla také šílená „Třicetiletá válka“, která také budování a rozvoji rybníkářství neprospěla, ba naopak. A tak téměř na dvě století nastal velký útlum hospodaření na rybnících na našem území.

V období baroka se využívali jen vybudované rybníky, některé se za honbou po orné půdě dokonce vysušovali a tak v této době začaly mizet i větší rybníky a to téměř po celém našem území.

Za starých časů se ryby prodávaly bezprostředně po výlovu, rozvážely se v lejtách, obrovských ležatých sudech o objemu asi 4 hl. Kapři byli přepravováni i na velké vzdálenosti, například z jižních Čech přes Šumavu do Rakouska a Bavorska, někdy i do Itálie. Čeští rybáři byli pověstní i dopravou ryb na vorech, za dobrého stavu vody se plavili s rybím nákladem přes Prahu až do Německa. Zahraniční poptávka po našich rybách dokazuje, jak byl český kapr vysoce ceněn, přesto že to tedy nebylo jídlo běžně finančně dostupné pro vesnické obyvatelstvo, a to ani o Vánocích.

Až v devatenáctém století se začalo postupně rybníkářství zase dařit. Díky budování kolejí a parním strojům se mohly ryby převážet poměrně rychle i na větší vzdálenosti. Největší odbytíště tehdy byla Vídeň a u nás město Praha.

Dalším průšvihem v dějinách rybníkářství v Čechách byla 1. světová válka. Ztráta některých odbytíšť a také diktatura cen

vládních úředníků nechala zkrachovat nejedno rybniční hospodářství. Další průšvih byla pozemková reforma, díky které některé větší rybníky přecházely do vlastnictví státu. A tak vznikl Státní podnik s názvem Ústřední ředitelství státních lesů a statků, pod které spadalo i Státní rybníkářství. Naštěstí zkušení zaměstnanci přešli od soukromých vlastníků do tohoto státního podniku a tak chov ryb nebyl nijak zásadně ohrožen.

Zato druhá světová válka cíleně rybníkářství u nás poškodila. Tehdy Němci na našem území devastovali rybníky ve velkém, konzumovali generační ryby. Také v tuto dobu bylo do našich zemí zavlečeno několik rybích nemocí, které se zde dříve neobjevovali. Jmenujme například infekční vodnatelnost ryb.

Po konci války proběhla revize pozemkové reformy, kdy se do rukou státu dostalo skoro 22 tisíc rybníků o rozloze téměř 41 tisíc ha. Nástup komunismu pak paradoxně právě rybníkářství přálo. Komunisté chtěli dostat ryby na stůl jako běžnou surovinu a také vývoz ryb byl pro ně velice důležitý. A tak i když rybníkářství v Čechách bylo zásadně poznamenáno oběma válkami, v době totality patřilo mezi jedno z odvětví, které velice prospívalo.

Další zásadní změny proběhly až po revoluci po roce 1989. Díky kuponové privatizaci a restitucím se opět část rybníků

dostala do soukromých rukou. V roce 1991 Rybníkářské sdružení ČR, které nyní sdružuje více jak sedm desítek členů. Mezi ně patří například rybářské svazy, rybářské školy, výzkum ... Produkce ryb v Česku je v současnosti někde kolem 20 tisíc tun ročně.

Jak vznikl rybník?

Rybník, někdy označovaný jako vodohospodářská stavba, je vodní dílo typu umělé vodní nádrže určené především k chovu ryb, vodní drůbeže a obecně plní i funkci přirozeného zadržování (retence) vody v krajině.

Součástí rybníku je nádrž, přírodní dno, hráz a technická vybavenost nutná k regulaci vodní hladiny, s možností vypuštění (tzv. *tažení*) a slovení rybníku, loviště a kádiště. Kromě většinou průtočné vodní nádrže se zatopenými pozemky na úroveň hladiny vody při navrženém průtoku, má přítokovou a odtokovou část, popřípadě obtokovou stoku (tzv. obtokový rybník).

V krajině je rybník vnímán jako krajinný prvek, jednotlivý nebo tvoří skupiny samostatných nebo vzájemně vodními toky propojených rybníků do tzv. rybníční soustavy, využívající přírodní poměry a terén, například ve vhodných

hydrogeologických lokalitách. Rybník může mít také význam prvku zahradní architektury používaného v sadovnické tvorbě, rybníky i soustavy rybníků využívá též k napodobení říčního toku.

Dolní ratajský rybník, součást rybníční soustavy, využívaný k chovu ryb, Hlinsko

Rybník Rožmberk

Rožmberk je rozlohou největší rybník nejen v Jihočeském kraji a v České republice, ale i na celém světě. Je dokonce tak rozlehlý, že na jeho hladině lze pozorovat zakřivení zemského povrchu.

V mírné jihočeské krajině vznikaly v renesanční době velkolepé soustavy mělkých umělých vodních nádrží, propojených důmyslně zbudovanými kanály (Zlatá stoka, Nová řeka). Sloužily především **pro chov ryb** – český kapr byl odedávna pochoutkou vyhlášenou i na královských dvorech. Rozloha vodní plochy je **489 ha** (Katastrální výměra je 677 ha)

a maximální **hloubka je 6,2 m**. Délka hráze Rožmberka je 2 430 m, šířka u paty 55 m, v koruně 13,5 m a výška 11,5 m. Rybník má objem vody 6,2 mil. m³ a leží v nadmořské výšce 427 m.

Jeho **světové prvenství je bráno podle určité definice**, kdy se pod pojmem rybník rozumí lidmi postavené zařízení, opatřené hrázemi, umožňující potřebné manipulace (napouštění, vypouštění vody, apod.) a určené primárně pro chov ryb. Ve světle této definice je Rožmberk **největší ve své kategorii na světě**.

Jakub Krčín se v roce 1584 rozhodl, že **postaví pod Třeboní velký rybník**. Mělo to být něco ohromujícího, co doposud nikdo nedokázal. Důvod stavby souvisel s prastarým problémem – jarní a podzimní vodou na Třeboňsku. Snaha zmírnit nebezpečí opakujících se záplav vedla Krčina k tomu, aby oprášil starou myšlenku vybudovat rozsáhlé vodní dílo, které by bylo schopno pojmout zrádné povodňové vody řeky Lužnice. Před stavbou Rožmberka ale musel ještě Jakub Krčín vybudovat **odlehčovací kanál**, který by pomohl regulovat vodu přicházející do vznikajícího rybníka z řeky Lužnice. Tak vznikla **Nová řeka** pro odvádění části vody do řeky Nežárky. Stavba největšího rybníka na světě, Rožmberka, **trvala**

pouhých šest let mezi roky 1584 a 1590. Veliká změna byla v tom, že vedle námezdních dělníků tu pracovali i poddaní z okolních vsí. **Denně bylo na stavbě až 800 lidí.** Pracovalo se bez mechanizace, jenom obvyklým selským a tesařským náčiním. Nečekaný problém se objevil až v závěru prací, kdy už byla takřka napuštěna hladina. Najednou **praskla hráz** a

začala se sunout.

Narychlo bylo

sehnáno **1600**

lidí, kteří bez

oddechu po

čtrnáct dnů

pracovali, až díru zacelili a Rožmberk mohl být znovu napuštěn.

Pravdivé historky od vody

My rybáři máme opravdu spousty historek ze života od vody. Některé zní věrohodně, jiné tak trochu nepravděpodobně, ale u piva či sklenice vína je to jedno, hlavně že se člověk dobře baví. Já vám ale přísahám, následující povídání jsem sám zažil a co vám zde píše, je opravdu pravda a stalo se to tak...

Když je žena v akci, muži mají často smůlu

Tuto příhodu u vody jsem zažil před nějakými 6 či 7 roky. Tehdy jsem po dlouhé pauze, kdy jsem nechytal více jak 25 let,

opět začal pravidelně vyrážet na kratší i delší výpravy k vodě se snahou chytit nějakou tu pěknou rybu. Bylo léto, vedro, teploty

vzduchu tehdy překračovala přes den běžně 30 °C, dusno a bez deště. I noční teploty se držely nad 20 °C, tedy, i když jsme byli na Labi pod Pardubicemi, jako bychom chytali někde v tropech. Tehdy jsme měli políčeno na kapry. Každý dva pruty položené v tripodech (pro ne rybáře stojany na pruty), konce zavěšené na druhé straně řeky pěkně na trhačku. Proud v té části Labe byl opravdu silný, břehy strmé a tak udržet nástrahu na dně bylo bez trhaček téměř nemožné.

Sedělo nás tam 6 rybářů. Pět chlapů a jedna žena, naše kamarádka Erika. Tripody jsme měli postavené kousek od sebe. Zakrmovali jsme pomocí lodě partiklem (souhrnné označení návnad), ve kterém převládala kukuřice a chytali na boilies (speciální rybářská návnada z vařeného těsta) zavěšené na

přívěsu háčku. Já tehdy teprve s kapry začínal, celý život jsem byl vláčkař, tedy rybář, co chytá dravce a ne kapry. S metodou chytání kaprů na trhačku jsem se tedy teprve seznamoval a povím vám, že mě to moc nebavilo. Několik dní jsem si na prut ani nesáhnul. Při této metodě se jen kontrolují nástrahy na háčku, občas zakrmí a jen čeká, kdy nějaký ten kapr zabere. Je to taková dost pasivní rybařina.

Snad díky vedru, tlaku či z jiného důvodu ryby nechtěli moc spolupracovat. Jen Erika, ta si každý den chytila dva až tři pěkné kapry. Její tripod s pruty stál pěkně uprostřed té naší kavalérie a tak jsme si říkali, že to je ten důvod, proč jí občas nějaký ten kapr zabere a nám ne. Když to tak pokračovalo asi třetí den a já byl bez ryby, asi bylo na mě vidět, jak moc mě to mrzí. Prostě Erika zavelela a kluci mě pomohli přendat tripod s mými pruty a postavit ho za ten její. Kolíčky mě kluci zavěsili hned vedle kolíčků Eriky a pod háčky jsme dali stejné boilies, jako měla na prutech Erika. A hádejte, co se stalo. Erika dále chytala kapry a my ostatní nic tedy ani já, který jsem měl nástrahy hned vedle těch Eričiných.

A tak Erika opět zavelela a její tripod si přendala až na konec naší řady, na místo, kde jsem ho měl původně já. Můj tripod teď stál ne jejím místě, mé nástrahy pak byly zavěšeny na kolíčkách

Eriky. Asi již tušíte, proč vám vykládám tuto historku. Ano, máte pravdu, Erice dále chodili kapři na pruty, měla další a další záběry a občas vytáhla z vody pěkného kapra. A my ostatní opět dostali od ryb na frak, tedy i já. I mé nástrahy byly opět nedotknuté. Kapři je nechtěli.

Bazény, jezírka, fontány i studánky

Nastal už podzim a může Vás překvapit, že se ještě zabývám vodními zákoutími ve městě i v přírodě. Je to ale poslední období, kdy je možné zazimovat bazénky, uzavírat fontány, vypouštět vodu z potrubí na zahradách, než přijdou první mrazíky.

A hlavně můžeme zavzpomínat na letošní uplynulé pěkné teplé léto, kdy nám všechny vodní zdroje přinášely osvěžení.

V době mého příchodu do Domova a výjezdech ven na vozíčku, bylo moji velikou radostí projíždět se kolem zdejšího bazénu. Ne, že bych ho neznala. Při dřívějších návštěvách příbuzných a přátel jsem obdivovala fontánku s ohnutými listy, zdobenými perličkami rosy, po kterých stékala voda. Je jen těžko

pochoptelné, že ji někdo odcizil a připravil tak o radost mnoho obyvatel zdejšího Domova důchodců.

Ani další fontáně ve tvaru letící vážky se nevedlo lépe. Brzy po instalaci zmizela také. Doufejme, že její další kopie nám už zůstane. Chvilku se u ní zastavím. V mém prvním příspěvku do časopisu „*Měsíčník*“ mně bylo opraveno slovo bazén na jezírko. Byla jsem tu krátce a ještě se zde s tímto výrazem nesešla. Jistě je správné, když každý používá název, jaký mu vyhovuje a je blízký.

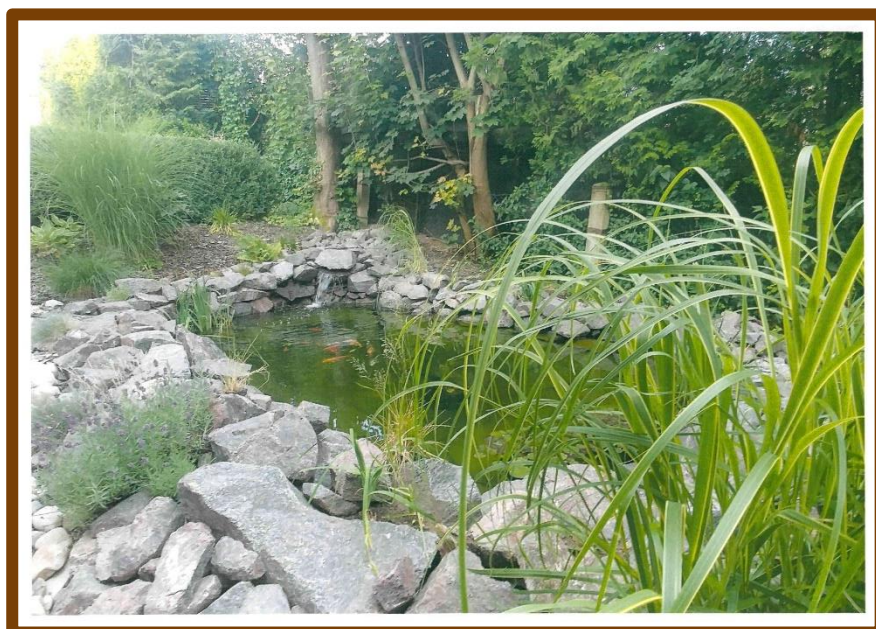
Naše fontána se vznášející se vážkou má své kouzlo. Když je ticho, nejedou právě auta, slyšíte zvonivé dopadání vody proudící do bazénu a můžete se šťastně zaposlouchat i zasnít.

Název bazén ještě trochu rozvinu. Betonový kruhový typ podobný tomu našemu zdobil převážně zahrady u prvorepublikových vilek. Několik takových bazénů jsem viděla. Např. s fontánkou malého chlapce, který držel v ručičkách rybu a z té vystřikoval proud tříštící vody. Další byl tvořen dvěma prohnutými rybami, kde ze středových otvorů točitě stříkala fontána. Třetí byla zmenšenou postavičkou dívky a voda jí stékala středem hlavičky po dlouhých vlasech. Mohu ještě dodat, že naši předkové uměli vodou šetřit. Při vypouštění a výměně vody v bazénu měli někde zavedená potrubí do

nižších částí zahrad v terénu. To bylo zakončeno kohoutem a do připravených konví napouštěli vodu na zalévání záhonů.

Budu pokračovat jezírky. Dnes se hojně vyskytují na zahradách rodinných domků. Mívají nepravidelný tvar, zdobí se pěknými kameny a vhodnými rostlinami. Různými trávami, rákosím, kosatci a lekníny. Mnozí tam mají i rybičky.

Ve veliké oblibě mám jezírko vytvořené na zahradě vedle budovy Českého červeného kříže. Zvláště v létě příjemně

osvěžuje. Jako členka ČČK jsem si sehnala pro radost jeho fotografie, které k tomuto příspěvku přikládám.

Ve stejné lokalitě poblíž se nachází další jezírko. Vodu do něj přivádí kovová rybička. Umístěno je na kraji parku Československých legií, dříve měl název park Družby. Všude jsou k posezení lavičky.

Zde lidé odpočívají nebo si krátí cestu od místního nádraží směrem k nemocnici. Přírodní jezírka jsou i v lesích. V pohádkách kolem nich tančí víly.

Fontány, různé vodní nádrže a kašny se dodnes vyskytují v parcích i centrech měst. V Ústí máme při průchodu z náměstí směrem k Hernychově vile pěknou Lipovou fontánu. Má stejného autora jako naše vážka. V parku jmenované vily jsou tři fontánky s osvěžující stříkající vodou. Nedaleko, u kulturního domu, je další modernější fontána, dá se u ní i posadit a poslouchat zvuk tekoucí vody. Poblíž je jako součást parku Kociánka dětské hřiště. Tam mají děti, mimo množství jiného vybavení, mimořádně oblíbené brouzdaliště s dostatečně silným přítokem vody. Nad parkem se před Střední zdravotní školou nachází vodní nádrž s velice zajímavou sochou. Objevil ji v malém provedení náš bývalý starosta města Richard Pešek. Ve vlastním zájmu navštěvoval Zvláštní školu a rád si prohlížel výtvary tamějších žáků, kteří byli často výtvarně nadaní. Sošku si vypůjčil a zvětšenou dal odlít do bronzu k významnému sochaři Jaromíru Gargulákovi. Dodnes krásně nádrž zdobí a odráží se v její hladině vody.

Nesmím zapomenout na velikou atraktivní fontánu v centru našeho města. Je světelná, což vyniká hlavně po setmění. Po

určitých intervalech se obměňují různé barvy a voda vystřikuje do nižších a větších výšek. Je to pěkná podívaná pro děti i dospělé. A ještě něco Vám prozradím. Kolemjdoucí psi miláčkové ji používají jako velké pítko.

Ráda vzpomínám i na menší kulatou nádrž vody s vysoko stříkající fontánkou v mém dětství. Stála na vyšším podstavci a byla doslova malebná. Časem jí prorostl mech s pnoucími rostlinami a po nich kapala voda dolů do písku, kde vytvářela přesný mokrý kruh. Umístěna byla uprostřed parku, který měl název Riegerovy sady. Na okraji ho zdobily vysoké stromy a dál byly travnaté i květinové plochy. Z celého parku zůstal dodnes po výstavbě silnice na Českou Třebovou jen jediný vzácný strom – babyka. Jako děti jsme po něm lezly, měl nízké a široké větve. Najdete ho poblíž hospůdky U Babyky.

Mohla bych se ještě zmínit o pěkném rybníčku ve Wolkerově údolí pod sídlištěm Dukla. Byl vytvořen větší vyhloubenou plochou na přítoku a odtoku potůčku přicházejícího od výše položených luk. V minulosti se tam scházela mládež u táboráků. Dnes jsou tam lavičky i altánek, taková malá rekreační zóna, lákající k posezení a odpočinku.

Ještě jsem nenapsala o studánkách. Vyskytovaly se hlavně v lese a jako děti jsme je moc rády navštěvovaly, někdy i

v doprovodu rodičů. Všeobecně je známé, že Ústí a okolí má velmi dobrou kvalitní pitnou vodu.

Nejkrásnější snad byla Poustevníkova studánka nedaleko vstupu do lesa. Traduje se o ní, v kronikách je to i zapsáno, že zde poustevník kdysi skutečně žil. Po lese bylo studánek více. Jednou z nich byla taková, která nás děti moc lákala. Byla ve Vlčím dole, kde vyvěrala voda z tlamičky hlavy vlka. Chodívalo se tam buď od bývalé hospody Mendrik po silnici na Kerhartice a v místech, kde silnice zatáčela a nad ní se objevila louka, se pokračovalo cestou mezi loukou a lesem, až se došlo k celé lesní ploše a tam pokračovala cesta dál až ke studánce. Bývala to odpolední nedělní procházka.

Další přístup je z místa, ke kterému se dostanete po serpentínách, vedoucích k chatě Hvězda. Nejedete ale až nahoru, ale zastavíte se u odbočky na Litomyšl. Říká se tam U loučení. Je tam mohutný starý strom a na něm obrázek od Františka Antonína Bečky. Málokdo ví, že umí vedle kovařiny i pěkně malovat. V tom místě se spustíte z prudkého kopce dolů, o cestě se nedá ani hovořit, ale dostanete se přímo ke studánce s kovovou vlčí hlavou.

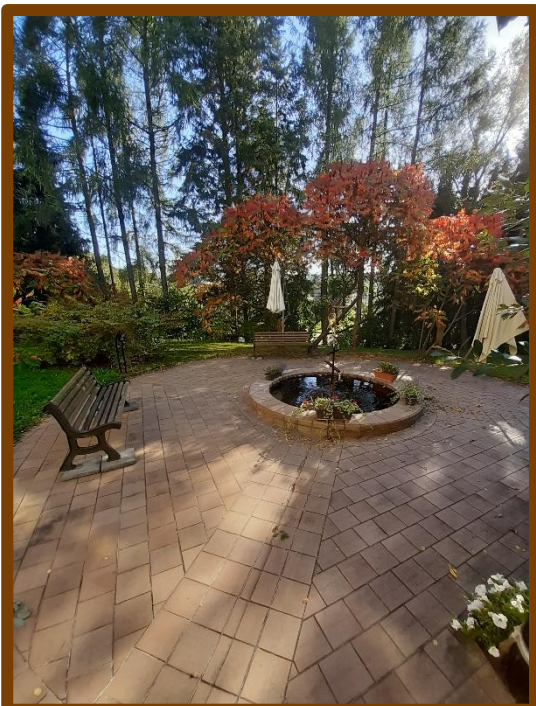
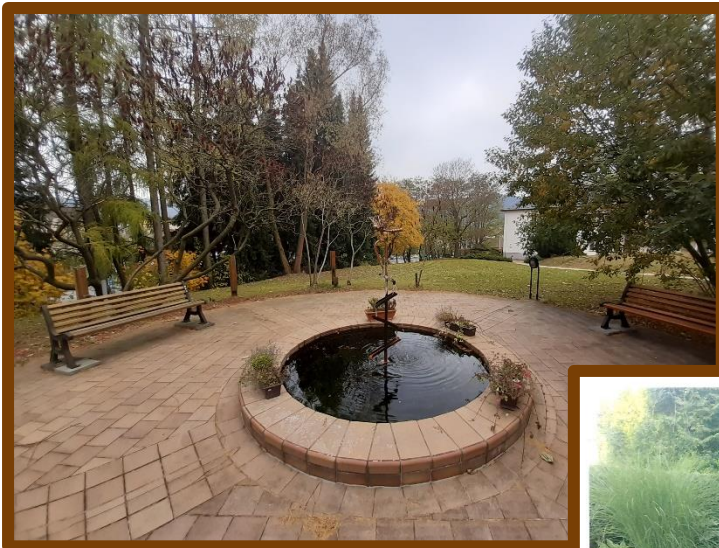
Jako poslední uvedu dodnes nejvíce navštěvovanou studánku poblíž hájovny Na Bělisku pod tratí na Letohrad. Říká se tam

od nepaměti „U panenky Marie“, podle masivní pískovcové statue s obrázkem Panny Marie postavené nad studánkou. Vše je stále dobře udržované a nedávno tam připevňoval ke schodům, náš již známý pan Bečka, zábradlí.

Přeji našim obyvatelům a pracovníkům Domova, aby ve zdraví přečkali podzimní a blížící se zimní období, kdy budou studánky, bazény a jezírka zasypány padajícím listím a později

zaváty i sněhem.

Marie Sikorová

Trénujeme paměť

Kvíz na písmeno X – Pokuste se najít následující odpovědi, které vždy začínají na písmeno X.

1. Americký televizní seriál o starověké bojovnici.
2. Jméno manželky Sókrata (hašteřivá žena).
3. Americký hudební film z roku 1980 v hlavní roli s Olivíí Newton-John.
4. Jméno zlé princezny ze seriálu Arabela.
5. Pražská osada, součást katastru Horních Počernic.
6. Prostřední jméno Františka Šaldy, českého literárního kritika.
7. Chemický prvek, jeden ze vzácných plynů.
8. Kopírovací stroj.
9. Co znamená římská číslice X?
10. Strach a nepřátelství ke všemu cizímu.

Správné odpovědi: 1. Xena, 2. Xantipa, 3. Xanadu, 4. Xénie, 5. Xaverov, 6. Xaver, 7. Xenon, 8. Xerox, 9. Desítku, 10. Xenofobie

Smějeme se

Pan průvodčí se diví:

„Tak ty hochu, nemáš ani jízdenku, ani peníze?“

„Nemám.“

„To si ovšem budeš muset v příští stanici vystoupit, víš to?“

„Samozřejmě. Vždyť tam jedu.“

„Haló, poznáváš mě?“, ptá se host číšníka.

„Ne pane, nikdy jsem vás neviděl,“ krčí bezradně rameny číšník.

„Ty lháři,“ zakřičí host. „Vždyť jsem si u tebe před hodinou objednal řízek!“

Ptal se novinář přednosta stanice:

„Jaké jste udělali opatření v souvislosti s častým zpožděním vlaků?“

Přednosta odpověděl: „No, postavili jsme do čekárny tři nové lavice.“

Rozčiluje se cestující na železniční stanici: „Pane výpravčí, dočkám se vůbec toho vlaku?“

Výpravčí se usměje a optimisticky praví: „Předpokládám, že ano, jste ještě docela mladý.“

Přiběhne blondýnka k pokladně na nádraží a povídá:

„Prosím, jednu zpáteční jízdenku.“

„A kam?“, ptá se pokladní.

„Přeci sem.“

Jak jsme se měli v říjnu

Zdroje:

Nejlepší vtipy o železnici a na železnici. Martin Kolovratník, 2021.

<https://www.pranostika.cz/listopad.html>

<https://cs.wikipedia.org/wiki/Listopad>

PRANOSTIKY ROKEM KROK ZA KROKEM, Albatros Praha, 2006, Z. Kovaříková, Viola, Lyčková, ISBN 80-00-01989-2

<https://www.csfd.cz/tvurce/1295-marie-rottrova/biografie/>

https://www.idnes.cz/revue/spolecnost/marie-rottrova-plastiky-kritika-jidlo-lady-soul-show-jana-krause.A200610_155147_lidicky_zar

<https://pisnicky-akordy.cz/diskografie/marie-rottrova>

<https://primanapady.cz/clanek-286589-jake-svatky-slavime-v-listopadu>

<https://www.seznamzpravy.cz/clanek/advent-82437>

<https://www.dltm.cz/v-nedeli-1-prosince-2019-zacina-doba-adventni>

Sociální služby. Odborný časopis, ročník XXIII.8 - 9.2021, str. 53.

<https://www.rybarskyrozcestnik.cz/historie-rybnikarstvi-v-cechach/>

<https://www.rybarskyrozcestnik.cz/wp-content/uploads/2016/12/kolovrat-vylov-2013-2.jpg>

<https://www.rybarskyrozcestnik.cz/wp-content/uploads/2017/08/vylov-ryby5.jpg>

<https://www.rybarskyrozcestnik.cz/wp-content/uploads/2016/10/vylov-2016-16.jpg>

<https://www.rybarskyrozcestnik.cz/bez-trochy-toho-rybarskeho-stesti-to-proste-nejde/>

<https://www.rybarskyrozcestnik.cz/wp-content/uploads/2020/09/fisherman-rybar-povidky.jpg>

https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/d/da/Ratajsk%C3%A9_rybn%C3%ADky%2C_CZ160916-008.jpg

<https://cs.wikipedia.org/wiki/Rybn%C3%ADk>

<https://www.kudyznudy.cz/files/c6/c67748e9-4958-44c6-b825-e0b3c8ce723d.jpg?v=20200826022006>